

Í november 2002 vitjaði lögtingið virkið hjá Hera Hjelm, Suðurlaks. Hálvt ár seinni varð stjórin settur frá ábyrgd
Mynd: Savnsmynd

» Eg skilji framvegis ikki, hví felagið skuldi rinda mvg av nøkrum, sum vit ikki áttu

– Nei, eg gjørdi ikki meira við tað tá. Kravið bleiv standandi, tá búgvið varð gjørt upp í 2005. Og eg havi heldur ikki gjørt meira við tað seinni, staðfestir Heri Hjelm.

Tað var sum nevnt Føroya Sparikassi, ið kravdi sp/f Suðurlaks á húsagang. Sambært búrokskapinum var viðgerðin grundað á eitt krav, áljóðandi tvær milliónir krónur. Tá avtornaði átti Toll & Skattstova Føroya (Taks, red.) tó størsta kravið, stívlaga 2,5 milliónir krónur. Kravið var, sambært Hera Hjelm, grundað á áðurnevndu maskinur.

Tá alt varð gjørt upp, var dividendan 27,6 prosent. Taks fekk smáar 700.000 krónur aftur.

Úr sínum stóli hevur Heri Hjelm sína fatan av búrokskapinum.

– Har vóru nokk av pengum til. Hevði felagið ikki fingið hatta mvg-kravið, sum eftir mínum tykki ikki var reelt, hevði felagið klárað at gjalda hvørjum sitt. Har vóru eisini pengar til at gjalda kurator 250.000 krónur, umframt mvg, fyri at gera búgvið upp, sigur Heri Hjelm.

Slepti øllum

Nógv er hent í alivinnuni, síðani Heri Hjelm fór burtúr. Síðstu árin hevur alivinnan kastað nógv av sær, og framgongdin í vinnuni hevur verið markant.

– Ja, tað er bara at fegnast

um, at tað gongur væl í vinnuni í dag. Men eg hevði eisini mínar góðu løtur, sigur Heri Hjelm.

Hóast tað nú skjótt eru 10 ár síðani, at vinnulivsmaðurin slepti endanum, hevur hann ongantíð av álvara tikið í aftur.

– Nei, eg var liðugur í bransjuni tá, sigur Heri Hjelm, men dregur tó á svarið:

– Eg havi tó søkt um at byrja aftur smoltstøð á sama stað, í Hovi. Tað gjørdi eg, tí eg trúir framvegis uppá, at tað bar til at framleiða smolt betri og biligari enn onnur kláraðu. Og smoltstøðin stóð júst har, óbrúkt.

Seinasta umsóknin fór avstað í 2010 ella 2011, men svarið var noktandi. Umsóknin fall fyri grundregluni um ein alara til eitt aliløki. Har var onkur frammanundan.

– So í dag er produktiviteturin ikki stórur. Eg røki onkrar ognir og passi seyð, sigur Heri Hjelm, sum er farin um pensjónsaldur.

Hann stendur við listan hjá Taks, har hann sum stjóri fyri sp/f Suðurlaks eigur størstu, einstøku upphædd, ið Taks hevur avskrivað uppá meirvirðisgjald.

– Listin er har, og upphæddin stendur har. Men í mínum føri er tað ein orsök til upphæddina, og har eri eg ikki samdur við myndugleikarnar, sigur Heri Hjelm.

jonbrian@sosialurin.fo

Kryvjivirkið hjá Suðurlaks var sera framkomið. Tá fyrirtøkan varð kravd á húsagang, vórðu maskinurnar tiknar úr virkinum og fluttar til Norra. Avleiðingin av hesum var, sambært Hera Hjelm, eitt milliónakrav frá Taks

Mynd: Savnsmynd

kontantum, og teir pengarnar hevði eg ikki. Men hvat skal man gera við eitt sláturvirki uttan alibrúk, spyr Heri Hjelm í dag.

Hann staðfestir í sama viðfangi, at sjálv grundhugsanin um at hava øll liðini í ketuni, frá smolti til lidnu portiónina, var avgerandi fyri virksemd hjá sær.

Avleiðing bleiv, at vinnulivsmaðurin í juni 2003 varð settur frá allari ávirkan.

– Ja, eg bleiv koyrdur frá sum stjóri, og bankin og bústjóri tóku yvir. Okkurt bleiv selt víðari til aðrar, meðan annað bleiv koyrt í trotabúgv og gjørt upp.

Maskinurnar

Heri Hjelm hevur goymt búrokskapin fyri sp/f Suðurlaks, sum í mars 2004 varð tikið undir trotabúarviðgerð. Skjøl, ið vísa eftirspælið frá einari farnari tíð.

Í skjølunum frá búrokskapinum stendur millum annað, at »kurator hevur gjørt semju við Pan Fish um leasað amboð til virkið, soleiðis at Pan Fish tók tey amboð, sup sp/f Suðurlaks hevði leasað frá Pan Fish, út úr búnum.« Maskinurnar endaðu aftur í Norra.

– Pan Fish, sum var stórir aktørur í virkinum, hevði brúk fyri maskinunum, tí tey skulu byrja eitt nýtt

virki í Norra, sigur Heri Hjelm.

Hesi amboð, maskinur, skuldu sambært Hera Hjelm koma at kosta dýrt, tá avtornaði.

– Á heysti 2003 fekk Toll & Skatt (Taks, red.) at vita, at maskinurnar vóru fluttar út av virkinum. Hesar upplýsingar fórdu við sær eitt stórt mvg-krav til felagið, greiður Heri Hjelm frá.

Sambært Hera Hjelm var virðið á maskinunum 14,6 milliónir krónur. Maskinurnar stóðu á virkinum í tvey ár. Tær skuldu avskrivast eftir fimm árum. Men tá maskinurnar vórðu tiknar út av virkinum, fall meirvirðis-

gjaldið fyri írestandi trý árin til gjaldingar.

– Fyri felagið, ella rættari sagt trotabúgvið, merkti tað eitt mvg-krav uppá góðar tvær milliónir. Eitt krav, ið hevði verið null krónur, um virksemd í felagnum hevði hildið áfram, ljóðar uppá haldið hjá Hera Hjelm.

Tað, ið tó fellir honum allarmest fyri bróstið, er at mvg-kravið yvirhøvur var har, tá nú talan var um leasaðar maskinur.

– Eg skilji framvegis ikki, hví felagið skuldi rinda mvg av nøkrum, sum vit ikki áttu.

Spurdur, hvat hann gjørdi við tað, ljóðar svarið: